

NYBLAEUS, G.

Ling och gymnastiken.

Tal vid uppställande af Lings
brösthild å gymnastiken i Lund
den 12:te maj 1853.

1853

27353

22102340374

Med
K10161

Edgar F. Gyriasc

LING
OCH
GYMNASTIKEN.

TAL

VID UPPSTÄLLANDE AF LINGS BRÖSTBILD

Å GYMNASIKSALEN

I

LUND

DEN 12:TE MAJ 1853,

AF

GUSTAF NYBLÆUS.

MALMÖ,

B. CRONHOLMS OFFICIN,

1853.

on F ...

7353

303950

32585264

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY	
Coll.	welMOMec
Call	
No.	QT

Bland dem, som från Lunds universitet, den sydsvenska högskolan, börjat en vidsträcktare och för den mänskliga odlingen betydelsefullare verksamhet, intager utan tvifvel Pehr Henrik Ling ett särdeles utmärkt rum. Hans namn är ett af de Svenska namn, som redan gått långt utöfver Sveriges landamären och hans verk är ett bland de verk, på hvars växande framgång kommande släktens sannt mänskliga utveckling i icke så ringa grad beror.

Man kan med skäl förundra sig öfver, att den moderna culturen, som dock i den antika, den Grekiskt-Romerska, har sina djupa rötter, hittills kunnat i så hög grad försumma gymnastiken, detta bildningsmedel, som för Grekerne var så viktigt, att deras största tänkare bestämde den såsom den ena sidan af mänsklig odling, under det att musiken, omfattande allt hvad som af Apollo och de nio ingafs människorna, utgjorde den andra. En enda blick på gången af människosläktets bildningsöden är dock tillräcklig för att fatta möjligheten, ja nödvändigheten häraf.

Grekerna voro, säger man, Skönhetens folk. Hos dem lefde dess idé såsom den högsta, och den sanna Hellenen var derföre också till själ och sinne en ynglig, ty

det är endast för det friska ynglingasinnets som det Gudomliga för någon tid kan lefva uteslutande i skönhetens gestalt. Huru genomträngda Grekerna voro af skönhetens makt, derom vittna törhända allraklarast de sculpturverk, som för vår tids konstnärliga sträfvanden fortfarande stå såsom oupphunnas mönster, och huru mäktiga Greklands skalder i sin höga konst än voro, är det dock i sculpturen, i framställandet af skönheten i menniskoform, som den Grekiska konstodlingen nått sin höjdpunkt. Härvid hade dock Greken icke såsom vi några från en äldre konstodling härstammande mönster att följa, han måste tvertom arbeta sig ut ur de trånga ärfda former, som han förnämligast synes hafva hemtat från Egypten. Hans enda hjälp härvid var den lefvande naturen själf. Endast häraf skulle vi, om vi om Grekerna i öfrigt ingenting visste, kunna sluta oss till, att de måste hafva varit ett folk af utomordentlig kroppslig skönhet. Allt hvad vi om dem veta bestyrker äfven detta, och de Olympiska nationalfesterna stå ännu i dag för den historiska erinringen såsom oupphunnas och törhända ouppbinnerlliga förebilder för uttrycket af ett i sanning friskt och skönt folklif. Men den sanna skönheten är icke ett tomt yttre sken, den är uttrycket af både själens och kroppens, af hela människovarelsens harmoniska tillvaro och friska lifsutveckling, och det gifves intet sannt menskligt, som icke kan finna sin sköna uttrycksform. Dock antog redan i sin början den Grekiska gymnastiken, ehuru dess hufvudsyftning var nationelt-pedagogisk, en öfvervägande

riktning till *kroppslig kraftutveckling*, hvilket hos ett så ungt och följaktligen stridslystet samt af mäktiga fiender hotadt folk som det Grekiska var, synes hafva varit oundvikligt. Det var dock genom denna öfvervigt i den våldsamma riktningen, hvilken alltmer tog öfverhand och slutligen öfvergick till fullkomlig *athletism*, der den rent djuriska kraften är den herrskande, som den Grekiska gymnastiken, i samma mån som sederna förderfvades och den antika bildningens idealer förbleknade, försjök, öfvergick i råhetens händer och upphörde att kunna anses såsom medel och uttryck för sannt mänsklig odling.

Skönhetens idé är icke mensklighetens högsta, denna kan i sin sedliga kamp icke deraf upprätthållas, ty allt skönt är förgängligt, och skönhetens dyrkan leder till förgängelse. Det är endast på Helighetens idé som människosläktet, så väl som den enskilda människan kan lefva och utveckla sig till hvad de äro ämnade att blifva, och den moderna, den christliga odlingen sträfvar i grunden endast till dess förverkligande bland människorna. Det Romerska folket i all sin storhet och makt synes endast hafva varit ett öfvergångsfolk, hvars bestämmelse det var, att föra menskligheten från det antika in i det moderna tidehvarvet. Häraf Romarens sträfvande för rättsbegreppens utredande och ordnande samt deras ofantliga eröfringar i alla tre den gamla världens delar. Det var under Roms världsliga spira som christendomen uppkom och efter hand blef gällande; det var genom Cæsars eröfringar, föregångne af Alexanders, som barbarerna, den stora massan af de ännu i sin ursprunglighet lef-

vande folken, sattes i beröring först med civilisationen och i följd deraf sedan med Christendomens allt omskapande kraft.

Att ett sådant folk som det Romerska, hvilket icke var något rent culturfolk, ej heller i sin renhet kunde uppfatta och genomföra gymnastiken, den kroppsligt menskliga bildningsriktningen, bör icke väcka förundran. Endast den del deraf, som för striden och dess taktiska ordnande var nödvändig, erkändes och öfvades med eftertryck af de Romerska krigarena, under det att hvad för öfrigt deraf kunde kvarlefva, i colossala skådespel öfvergick till en ännu råare athletism än den, hvilken hos Grekerna, som dock aldrig helt och hållet kunde förneka skönhetens måtta, under deras bildnings förfall hade börjat frodas.

Snart tog äfven i det Romerska riket både kroppsligt och sedligt förvekligande öfverhanden och spillrorna af Cæsarernas välde öfversvämmades af folkvandringarnas bloddigra böljor.

Nu bredde sig öfver den Europeiska bildningens himmel en mörk natt, i hvilken endast Islams halfmåne skimrande lyste, och i dess matta sken rörde sig Muhammeds våldsamma härar i blind fantastisk segerfart.

Men fastän den verldsliga bildningen gått under, kämpade dock kyrkan obesegrad sin goda kamp upptagande till sina vapen den Romerska tankestyrkans skarpa svärd och den Grekiska skönhetskänslans ordnande formfullkomning. Den kufvade sålunda på det andliga området de barbarer, hvilka Roms härar ej förmått att emotstå; den rörde

med sin milda lära de vilda, men i sin sedliga grund oförderfvade folkens barnsliga hjertan, och genom hela medeltiden sprider sig christendomen i stigande klarhet och med ordnande makt öfver historiens rika och vidgade fält.

Den Grekiska bildningen hade tillfölje af sin skönhetsriktning måst hufvudsakligen verka utifrån; i formen låg dess makt. Den christna har gått inifrån och på konstens område är för henne musiken, tonens och rytmens förenade, människosinnet underbart gripande, kraft viktigare än allt annat. En af kyrkofädrarna skall hafva sagt, att musiken är det bästa, törhända det enda medlet att omvända hedningarna. Formen fick sålunda nu i början stå tillbaka. Ej blott gymnastiken hvilken man rätt förstådd, i jämförelse med sculpturen och målningen, skulle kunna kalla den *levande plastiken* den konst hvarigenom *menniskan sjelf* utbildas till den helsa, kraft och skönhet, som hennes naturanlag medgifva, försummas, åtminstone så menad, helt och hållet, utan äfven dessa förebildande konstgrenar kommo, oaktadt deras mera theoretiska, d. ä. betraktande, riktning, ej förr än mot medeltidens slut, då den classiska culturen i Italien åter blifvit upplifvad och pånyttfödd, till sin egendomligt christna utveckling. Härvid tog målningen, såsom med musiken och poesien närmare beslägtad, företrädesvis fart, och hann i Rafael sin hvarken förr eller sedan upphunna mönsterfullkomning.

Visserligen hade såväl i medeltidens riddareväsen, som redan hos de barbariska folken, och bland dessa

törhända förnämligast hos våra Skandinaviska förfäder, ganska mångfaldiga och ansträngande kroppsöfningar för utvecklandet af den i dessa tider så nödvändiga stridbarheten varit i bruk, men dessa bestämdes dock alltid af det yttre ändamålet, en rent pedagogisk riktning var ännu icke tänkbar, det var stridskämpen, icke människan i vidsträcktare mening, som härigenom skulle utbildas. Också tillhörde dessa öfningar i medeltiden uteslutande riddarena och dem som dertill skulle uppfostras, de sammanhängde på det närmaste med ridkonsten, deri det icke är mannen utan hästen som förnämligast rör sig. Fulländningen af dessa öfningar låg i riddarens förmåga att, bärande den tunga rustningen, vid tornerspelen eller i striden, då han anrände mot sin fiende, sitta väl fast i sadeln och med stadig arm föra lansen samt att med oemotståndligt krossande kraft föra klubban, stridsyxan eller svärdet. Det lägre folket hade väl äfven några spel och kroppsöfningar, men dessa öfvergingo i följd af krutets uppfinnande till de skjutfester, hvilka ännu i dag i Tyskland på många ställen ega rum.

Med riddareväsendet förföll äfven de ridderliga öfningarna. Man började att i striden efter hand aflägga de mot kulorna alltmera onyttige befunde rustningarna, och skjutöfningarna, hvilka icke egentligen äro af gymnastisk natur, togo småningom öfverhanden. Men då handgemänget icke från striden *kan* uteslutas, och man ännu till följe af gammal vana var benägen derföre, så började man i Italien att tänka sig om efter ett sätt, hvarpå man, utan att belasta sig med tunga skydds-

vapen, åtminstone mot fiendens svärd och spjut, skulle kunna skydda sig. Nu uppkom den egentliga fäktkonsten, hvars uppgift det är, att använda det skarpa handvapnet både till eget skydd och fiendens nedgörande. Skölden öfvergick till parerplåt och mot det fiendtliga vapnets egg sattes det egna vapnets. Med fäktkonsten fick stridsöfningarna en högre grad af lif och rörlighet, det hjälpte ej längre att vara dum och stark, snabbhet i tanken och fullkomlig själsnärvaro, som för denna konst på lif och död äro oundgängliga fordringar uppöfvades och utvecklades, och då det andligas utveckling förmedelst det kroppsliga måste utgöra all sann gymnastiks rätta uppgift, så kan man säga att riktningen dertill i det moderna culturtidehvarvet först genom fäktkonstens uppkomst var gifven. Huru mycket barbari och medeltidslygne återstår dock icke ännu i den allmänna uppfattningen af gymnastiken!

Fäktkonsten blef nu efter hand adelns och officerarenas tillhörighet; i den allmänna uppfostran ingick den icke, och soldaten fick lära mycket annat, men ej att i handgemänget skydda sig sjelf och besegra sin motståndare. Fäktkonsten utbildades och antog småningom en traditionell karakter, den blef konsten att rätt utföra den conventionella duellen, den utöfvades slutligen i Frankrike i pudrad peruk och trånga knäbyxor med den lika lätta som farliga stoccadklingen, och i Tyskland, der den inträngt vid universiteterna, i Burschencostym med den skrytsamma men mera oskadliga huggrappieren. Kom så revolutionen och i Franska härarna, der den enskilte

krigarens stridsförmåga, likasom fordom i de Romerska, måste tagas i anspråk mot de fiendtliga massornas stela former, utbredde sig fäktkonsten till hvarje man. Dock var det ej af revolutionens barn, det var af Franska emigranter, som Ling lärde denna konst, och derigenom fördes in på den bana, der han skulle blifva den rätte grundläggaren af den moderna gymnastiken.

Ling föddes i Ljunga socken af Småland år 1776. En af hans förfäder räknades bland de hjeltar, som följde Carl den tolfte på hans bana till seger och undergång. Sjelf var han af en lika tilltagsen som okufvelig hjeltenatur, och det öfvermått af denna sinnesart, hvarmed han alltid hade att kämpa, förledde honom såsom yngling att förgå sig så att han från Wexiö gymnasium relegerades. Dock tog han härvid, för att frälsa kamrater, äfven skulden på sig för hvad dessa hade gjort. Ensam var han nu med sitt öde, ingen kunde eller ville hjälpa honom, han kände sig förskjuten af sin fosterbygd, af sitt fädernesland, och beslöt, i känslan af sin inneboende kraft, att hämnas detta genom att blifva en af dess utmärkta män, en af dess verkliga välgörare, eller ock att obemärkt och glömd gå under.

I tolf år vandrade han uu från land till land, såg Europa brinna af revolutionens krigslågor, uppehöll sig på ett ställe med hvad han lärt på ett annat, kämpade i fremmande härar och förvärfvade sålunda en lefnads- erfarenhet, som i inre och yttre rikedom öfvergick de

flestes. Fattigdomen följde honom dock alltid, ty att gömma, eller ens noga vårda och använda hvad han förtjenade, den konsten förstod han icke; på utvägar var han deremot outtömlig, och hederns lagar voro honom alltid heliga.

Efter långt sökande fann han äntligen i fäktkonsten banan bruten för sitt snilles egendomliga art och sin storartade kallelse. Han uppfattade denna konst från krigiskt-pedagogisk synpunkt, renade den från det handverksmessiga och uppställde lagar för densamma med den utomordentliga skarpsinnighet, som förde honom till insigt af, att det rent praktiska ändamålets vinnande aldrabäst befordrades genom strängt iakttagande af menniskoorganismens egna lagar och af den sköna, den estetiskt sanna, rörelseformen. Snart fann han dock, att möjligheten häraf förutsatte en på dessa lagar grundad föregående allmän kroppslig utveckling och han leddes sålunda in på den rent pedagogiska gymnastikens område.

I denna riktning hade redan flere utmärkte män före honom arbetat, efter att i de föregående sekelna röster höjt sig för återupplifvandet af detta uppfostringsmedel. Luther sjelf anses hafva varit den förste, som med allvar yrkat på införandet af ändamålsenliga kroppsöfningar, och man måste erkänna, att detta på det närmaste sammanhänger med protestantismens hela riktning, att i motsats till det katholska bemödandet att genom sinnlighetens kufvande och långsamma dödande vinna helgelsten, upptaga, beherrska och använda de sinnliga krafterna i det heligas tjänst. Efter honom yrkade Frans-

männen Montaigne och Rousseau, Engelsmannen Locke m. fl. på denna art af uppfostran, till dess ändtligen Tysken Basedow år 1774 i sin i Dessau anlagda mönsterskola införde efter pedagogisk plan anordnade kroppsöfningar. I flere uppfostringsanstalter efterföljdes nu detta föredöme och särdeles voro män sådana som Salzmann, Pestalozzi och GutsMuths ifriga för sakens framgång. Denne sednare var den första, som deruti utarbetade undervisande skrifter, hvarigenom kännedom häraf öfverfördes till andra länder. Att äfven Ling ur dessa skrifter hemtat sin första närmare kännedom om den pedagogiska gymnastiken, är otvifvelaktigt, men snart gick det honom här såsom i fäktkonsten, den på blotta empiriska försök grundade rörelseläran tillfredsställde honom ej och han tvangs af sin tankestyrka att uppleta de djupare grunderna för sannt mensklig rörelsekonst. Oförtrutet studerade han nu gymnastikens hjälpvetenskaper, förnämligast anatomi och fysiologi, i hvilken sednare, ännu ej rätt utvecklade vetenskap, han stundom med verklig ingivelse grep framom sin tid, så att för hans siareblick mycket stort klart som sedermera genom omsorgsfulla rön blifvit bekräftadt. Särdeles blef detta förhållandet i hans sjukgymnastik, till hvilken hans tanke leddes genom iakttagandet af den bräcklighet, som så ofta gjorde ett rent pedagogiskt framgångssätt skadligt och omöjligt. Det är genom utvecklandet af denna för hans gymnastiska system egendomliga afdelning, som han låtit gymnastiken i den för den nyare bildningen så viktiga naturvetenskapen slå så djupa rötter att de väl

svårligen skola kunna uppräckas, och derigenom tillförsäkrat densamma en, så länge vetenskaplig odling finnes, oförstörlig framtid. Härigenom upphörde gymnastiken att vara, hvad den förut i sjelfva verket varit, en *godtycklig konst*, som endast begränsades af alla de rörelseformer, som med menniskoorganismen äro verkställbara, och hvilka ingalunda förhindra människan att i apan se sin gymnastiska mästare. Det är också denna del af den Lingska gymnastiken, som hittills företrädesvis väckt utländningens uppmärksamhet. I dess utarbetande eger äfven den man, som Ling sjelf fostrat till sin närmaste efterträdare, utan tvifvel obestridliga förtjenster. Ling sjelf erkände detta gerna och med glädje. Att misstag äfven härvid blifvit begångne, är väl ganska möjligt och vid betraktande af sakens nyhet ingalunda att förundra sig öfver, törhända skola de dock en gång i en framtid finnas mindre väsentliga.

Lings pedagogiska gymnastik utmärker sig, vid jämförelse med hvad i denna riktning af andra blifvit funnet och användt, genom enkelheten i sin mångfald, genom sin storartade formrenhet och sin organiska riktighet. Den betraktar alltid människokroppen sjelf såsom det egentliga rörelsemedlet, använder endast ganska enkla yttre hjälpmedel och fäster vid dem en endast underordnad vigt, Den öfvergår naturligen till vapenföringen och har en afgjord riktning till utvecklingen af en rent estetisk gymnastik, hvarigenom förmågan att med hela sin kroppsliga varelse i ädla former gifva sin inre människa ett sannt och lefvande uttryck, skall vinnas. Denna sista

del af gymnastiken återstår att utarbета. Ling sjelf hann icke mer än att härom gifva snillrika antydningar.

En orsak dertill att denna herrliga del af gymnastiken, som en gång skall utgöra dess krona, såsom sjukgymnastiken är dess rot och den pedagogiska i förening med vapenföringen dess stam och grenar, af Ling icke fullföljdes till någon grad af fulländning, kan man förhända finna deruti, att hans konstnärssinne, hans poetiska drift, tvungo honom att gripa till nordmannaharpan för att i strömmande och med dånande fall framstörtande tongångar finna uttryck för sin öfversvallande fosterlandskänsla.

Ling hade sett det Napoleontiska väldets våldsamma kosmopolitism på för nära håll för att icke vilja bidraga till lifvandet af den vaknande fosterlandskärlek, som i innerlig motsatts härtill började genomströmma Europas skilda folk. Hans väldiga ande drogs dessutom med underbår håg till den Nordiska mythens och sagans Guda och kämpagestalter, och hans hjertas innerliga ömhet fann endast i de Nordiska folksångerna den tonart, hvori det rätt kunde uttala sig. Såsom skald måste han därför med allt skäl, för att nyttja Tegnér's ord om sig sjelf: "räknas till Brages sångargille", och om så väl Tegnér som Geijer inom detta gille öfverträffade honom, den ena genom sina skapelsers Grekiskt fulländade skönhet, den andra genom det så rent af Svenska djup i tanke och känsla, hvaruti ingen med honom kunde mäta sig, så var dock Ling den af dessa tre, som i skalde-

hänförelse och verskonstens outtömmeliga fyndighet mest liknade de gamle barderna.

Ling skref icke gerna, han var snarare af det slags snillen, *om hvilka* det skrives. Sina skaldestycken fram-sade han för den skrivande utan afbrott under många timmars tid; han frågade då icke efter hvarken dag eller natt, hvarken ro eller föda och afbröts han härvid af den skrivande med någon fråga, så kunde han der-öfver råka i halft raseri. På detta sätt kunde han, när andan var öfver honom, fortfara från dag till dag tills poemet var färdigt eller den skrivande ej orkade mera. Man ser häraf, att hans skaldeart icke var den vanliga, ej heller passar den vanliga kritiken härpå. Stora block af gedigen poetisk malm vältra sig i hans sånger öfver hvarandra, och mången anspråkslös versmakare skulle här kunna finna outtömmeligt stoff till konstrikligt bearbe-tande. Hans poetiska gestalter liknade i storhet och äf-ven i dimmighet Ossians, den odödlige Skottske bardens, hjerteskepnader. Fullt dramatisk bestämndhet erhöillo de ej och det episka lugnet och klarheten var ej heller dessa skaldeverks egentliga styrka. Ling var, såsom Svensken i allmänhet, af Lyrisk natur, detta må man ej beklaga, ty, säger Tegnér, "all poesi är lyrisk" och öf-vertigten af detta lynne vittnar utan tvifvel om vårt folks ungdomlighet. Ling ville då han besjög "ätten som drog till den väldiga Norden och lärde oss runor och visdom och sång" skapa ett stort nationalepos. Detta blef hans skaldeverk Asarne. Uppgiften var törhända i sig sjelf olöslig, ty Eddan är och förblifver vårt rätta

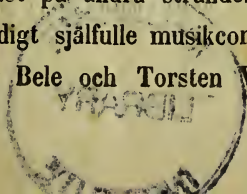
sagoepos, ehuru få bland oss känna det. Ej heller äro de många flere, som genomläst Lings Asar, så rikt detta skaldeverk än är på odödliga skönheter. I hans dramer finnas törhända, oaktadt de mera lämpa sig till att läsas än att på scenen uppföras, tillstymmelse till gestaltningen af ett storartadt framtidsdrama, och hela Lings skaldskap är af den beskaffenhet att det må underställas framtidens dom.

Hans lefnadshändelser blefvo, sedan han funnit sin kallelse och med seger återvänt till fäderneslandet, lika enkla som de förut varit omvexlande. År 1805 uppträdde han här i Lund, blef snart efter den mer än åttioårige Porath, en ättling af den fäktareslägt, hvars stamfader lärt Carl den tolfte att föra svärdet, universitets-fäktmästare och fick tillåtelse och medel att på fäktsalen uppsätta sin första enkla gymnastik-apparelj. Bland dem som här äro närvarande finnas törhända äfven de, som minnas Ling sådan han här kämpade och slog sin harpa. Snart kallades han dock till en vidsträcktare verkningskrets. I rikets hufvudstad fick han 1813 plats såsom fäktlärare vid krigsakademien och snart derefter grundlades det Gymnastiska Centralinstitutet, hvarifrån hans läror sedan spridt sig till flere länder. Sednast har på Lingska grunder ett sådant institut i Preussens hufvudstad trädt i verksamhet och man kan hoppas, att den Lingska gymnastikens Europeiska betydelse dermed är stadfästad. Efter hand fick han nu professorstitel, blef Riddare af Nordstjerneorden och Ledamot af Svenska Akademien. 1821 slogs öfver honom och hans verk-

samhet en medalj, hvilken med "ett tacksamhetens lof- offer i en talrik samling af vänner och beundrare öf- verlemnades åt honom af en bland Svenska härens an- förare".

I sin enskilda lefnad var han icke alltid väl till mods. Hans oroliga ande verkade der någon gång störande och en viss lynnets retlighet gjorde honom mången onödig förargelse. Mot sina fiender, ty sådana saknade han ej heller, ehuru flertalet af dem voro det af oförstånd, var han dock i grunden alltid försonlig. För deras anfall mot honom hade han en otroligt ringa aktning och far- håga. För sin sak upphörde aldrig hans lågande ifver. Jag minnes huru han en gång på den sednaste tiden, efter att en middagsstund alla andra lemnat fäktsalen, gaf mig en enskilt fäktundervisning med det skarpt ge- nomträngande och hänförande commandoljud, hvaraf en- dast han var mäktig i förening med den lugna och ädla noggrannhet, som gjorde en sådan stund till ett oför- gätligt och fruktbart lefnadsminne. Ett halft år derefter var han död och vid liköppningen befanns endast en obetydlig del af den under årens längd tärda lungan till sist hafva varit i brukbart skick. Det var dermed han hade framkallat det gälla stridsbefäl, hvaraf jag hän- fördes.

En vacker vårdag i Maj 1839 buro vi honom till den graf vid Brunnsvikens strand, som han sjelf åt sig utvalt. Midt emot på andra stranden ligger Kraus, den utmärkte och eldigt själfulle musikkompositören, de ligga der såsom Kung Bele och Torsten Vikingson, och hvad

de språka öfver vattnet i den nordiska högsommarnatten vet ingen.

Må det tillåtas mig att här på Ling lämpa de ord han sjelf skrivit öfver Engelbrekt. De lyda så:

*Med sin silfverhjälm går månen öfver snötäckta fjäll,
Der solen sjelf rinner upp;*

Så frihetshjelten framgår ur dalarnas tjäll,

Som himlaljusen okänd hvar han börjar sin färd.

Hjelte strid för vår frihet och frid!

Mellan stormbebodda skyarna går stjernehärens kung

Allt uppåt gränslösan rymd;

Så hjelten går uppåt, hans väg är brant och tung,

Han kan dock aldrig hejdas, han endast kan bli skymd.

Hjelte strid för vår frihet och frid!

*Följd af stjernorna som svenner tågar nattdrotten bort,
Ned ned i det gränslösa haf;*

Så frihetshjeltens bana är lysande och kort,

Men bragder likt en stjernflod se'n vakta på hans graf.

Hjelte strid för vår frihet och frid!

Ja frihet och frid var hvad han ville lära oss att vinna, och främst friheten från de bojor, som väldet af våra sinnliga krafter kunna pålägga oss och frid med naturen och oss sjelfva. Vi hafva i dag här ställt hans bild. Må den stå der såsom ett segerminne och såsom en varningsrik uppmuntran för oss och för de kommande släkten som i detta lif söka sannt mänsklig utveckling.

